ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 20

Ploszkos község fejlődési perspektívái

PASCA MÓNIKA

A román társadalom számára a vidékfejlesztés jelenleg különös hangsúllyal bír, figyelembe véve Románia közelgő európai uniós csatlakozását, ugyanis a vidék és a mezőgazdaság a romániai csatlakozási folyamat problémás területei. Ezen problémák közé tartoznak a következők: a túlnyomórészt agrár szektor által dominált vidéki gazdaság, az alacsony életszínvonal, az alacsony teljesítőképességű, önellátó mezőgazdaság, a vidéki térségekben élők alacsony szakmai képzettsége és gyenge elhelyezkedési lehetőségük. Az előbbiek alapján nyilvánvaló tehát, hogy a vidéki térségek tanulmányozása elengedhetetlen ahhoz, hogy optimális és reális megoldásokat találjunk a vidéket sújtó problémák orvoslására.

Napjainkig számos tanulmány jelent meg a szakirodalomban, amely a romániai vidéki térségek szegénységi/fejlettségi szintjével foglalkozik. Ezen tanulmányok érdeme elsősorban az, hogy átfogó képet adnak a vidéki közösségek helyzetéről, mely elengedhetetlenül szükséges az országos vidékfejlesztési, szociális és egyéb politikák megfogalmazásához. Mindemellett ezen tanulmányok nem elegendőek abban esetben például, ha egy adott térség, helység vagy közösség számára szeretnénk elkészíteni egy fejlesztési tervet. Az ilyen esetekben elengedhetetlenek az adott területre vonatkoztatott és elkészített helyi esettanulmányok, felmérések és kutatások.

A jelen tanulmány egy ilyen esettanulmány kidolgozását tűzte ki célul. A vizsgálat tárgyaként a Kolozs megyében található Ploszkos községet választottam. Azért esett erre a községre a választásom, mert egy D. Sandu által megjelentetett tanulmány szerint (Sandu, 1999. 208) 1996-ban Ploszkos a szegény települések közé tartozott. A kutatás indító okai közé tartozik ugyanakkor annak a tanulmányozása is, hogy mi befolyásolta a község jelenlegi helyzetének kialakulását, különösen azt figyelembe véve, hogy földrajzi pozícióját tekintve a megye hat városából háromnak a közelében helyezkedik el, tehát kedvező a fekvése. Tanulmányom alapvető célja következtetések levonása a község jövőbeli fejlődési és fejlesztési lehetőségeit illetően.

Célok

Általános cél: A község átfogó helyzetképének elkészítése, a főbb problémák és ezek prioritásának megjelölése, valamint néhány cselekvési irány megjelölése a kulcsproblémák megoldására.

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 21

Specifikus célok:

a) a község helyzetfelmérése a következő dimenziók mentén:

- Humán erőforrás, figyelembe véve a demográfiai, oktatási és egészségügyi, valamint a társadalmi tényezőket
- Infrastruktúra és a háztartások lakáskörülményei
- Gazdasági helyzet
- Földrajzi és környezeti adottságok;

b) a begyűjtött és releváns információk alapján a SWOT analízis elkészítése;

c) a községet jellemző főbb problémák és nehézségek problémafa formájában történő felvázolása a SWOT elemzés alapján;

d) a célfa kialakítása a problémafa alapján;

e) cselekvési tervek és irányok megfogalmazása.

Elméleti alapok

Egy helység vagy közösség fejlettségi, illetve szegénységi szintje számos egymással kölcsönhatásban álló tényezőtől függ. Míg korábban az a szemléletmód érvényesült, miszerint a fejlődés alapját a természeti erőforrások és adottságok határozzák meg, ma már elfogadottá vált, hogy fontos szerepet kell tulajdonítani a humán tőke minőségének (képzettségi szint, a szakmai ismeretek, demográfiai potenciál, mentalitás), a külső kapcsolatoknak, a kommunikációnak, a más közösségekkel való együttműködésnek. „A tőkeelmélet szerint egy falu akkor tekinthető gazdagnak (fejlettnek), ha rendelkezik felsőfokú végzettségű szakemberekkel, magas demográfiai potenciállal, fogékony a modern társadalom által létrehozott értékekre, ha lakosai jó gazdasági helyzetben vannak, valamint jó kapcsolatai vannak a városi térségekkel" (Sandu, 2000. 580). A humán tőke, a szakmai ismeretek „olyan tényezők, melyek meghatározó tényezői egy falu fejlettségi, illetve szegénységi szintjének" (Sandu, 2000. 589).

Egy közösség fejlettségi szintje tehát két fontos tényezőre szűkíthető: egyrészt az adott hely természeti erőforrásaira, másrészt a humán tőkére. A humán tőke képességei függvényében tudja ezen erőforrásokat felhasználni és értékesíteni, tud anyagi és szellemi javakat előállítani.

Szegény közösségeknek tekinthetők tehát azok, melyekben a humán tőke nem rendelkezik képesítéssel, szervezési, vagyonkezelési és innovációs készségekkel. Ez szinte minden (falu)közösségre általánosítható probléma, ugyanakkor érdemes megjegyezni a szegénység idézte, folytonosan visszatérő és körben forgó problémát: „a szegények az esetek többségében nem rendelkeznek elegendő pénzügyi forrásokkal ahhoz, hogy ezt nevelésre,

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 22

egészségre vagy modern technológiai eszközök beszerzésére költsék. Ezzel nem csak a saját helyzetük romlását idézik továbbra is elő, hanem a jövőbeni fiatalabb generációkét is. Ezzel helyi, közösségi szinten szociális problémák megjelenését idézik elő. A szegénység szegénységet szül." (Florian, V., 2005. 6–7).

Léteznek azonban egyéb kockázati tényezők is, melyek amiatt, hogy kevésbé kvantifikálhatóak vagy ellenőrizhetőek, illetve kezelhetőek, előidézhetik egy közösség és ennek tagjainak szegénységét. Értjük itt ezalatt a szegénység társadalmi kockázatát, mint nemkívánatos események lehetséges bekövetkeztét, mely események, ha anyagi formát öltenek – sokkok létrejötte – veszteségeket idéznek elő a jólétben (Canagarajah, R. Sudarshan, 2002 apud Florian V. 2005, 17). Ilyen nemkívánatos események a természeti katasztrófák, földrengések, vulkánkitörések, árvizek, szárazság vagy a gazdasági és politikai válságok, melyek anyagi formát öltve szegénységet idézhetnek elő, az egyes egyének sebezhetőségi fokának függvényében, de közösségi és nemzeti szinten is.

A szociális kockázatkezelés, mint a szegénység, illetve a szegénység kockázatának megközelítésmódja, a „sebezhető" háztartások, közösségek megsegítését célozza. Az egyének, közösségek stb. sebezhetőek, ha aktuális helyzetüket, jólétüket egy anyagi formát öltött kockázat (sokkok: természeti katasztrófák, munkanélküliség, betegség, háború, politikai változások) egy meghatározott jóléti/szegénységi küszöbérték alá csúsztatja. A sebezhetőség mértéke nagyban függ a kockázati tényezők sajátosságaitól (kockázat forrása, intenzitása, más kockázatokkal való korrelálása), a háztartások, illetve közösségek erőforrásaitól, valamint a szociális kockázatkezelés által alkalmazott eszközöktől és módszerektől, azaz az előbb említett szereplők kockázatkezelési képességétől.

A „kockázati láncnak" is nevezett sebezhetőség fogalma több komponensre bontható:

a) a fentiekben említett és meghatározott szociális kockázatra;
b) kockázatkezelésre: a kockázatra adott válasz, azon tevékenységek és stratégiák összessége, melyek a kockázat, azaz a sokkok és a kockázat eredményeként bekövetkezett negatív hatások leküzdésére irányulnak;
c) eredményre – a jóléti helyzet megváltozása, mely a kockázati sokk eredményeként következik be, valamint a szociális kockázatkezelési eszközök alkalmazásának hatékonyságától függ.

A szegények, valamint a szegénység peremén állók a legsérülékenyebb kategória, hiszen ők azok, akik a leginkább ki vannak téve a kockázati hatásoknak, akik számára korlátozott az erőforrásokhoz való hozzáférés, valamint alacsony a kockázatkezelési képességük (Florian, 2005. 16–20).

Tanulmányom központi témája Ploszkos *vidéki község fejlettségi szintjének elemzése.*

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 23

Az elemzést az 1998-as romániai Zöld Könyvben szereplő hét mutató csoportból kiindulva végeztem, miután előzetesen áttanulmányoztam a romániai szakirodalomban fellelhető egyéb értékelési módokat is (Florian V., Sandu D.).

A vidéki közösség fejlettségi szintjét a következő mutatók alapján tanulmányoztam:

Dimenziók	Aldimenziók	Mutatók
Társadalmi – Humán tőke	Demográfia	- lakosok száma - népsűrűség - korszerkezet, nemek megoszlása korcsoportok szerint - etnikai és vallási összetétel - népszaporulat - halálozási arány, csecsemőhalandóság - népmozgalom - termékenységi adatok - foglalkoztatottság - munkanélküliség
	Oktatás	- a 10 éven felüli lakosság szerkezete az iskolázottsági szint szerint - oktatási intézmények száma a képzési szint szerint - egy oktatóra eső diáklétszám - az oktatás körülményei (épület minősége, didaktikai eszközökkel való felszereltség, számítógépek, internet)
	Egészségügy	- egy orvosra eső lakosok száma - egészségügyi intézmények száma - gyógyszertárak és gyógyszerészeti pontok száma - ivóvíz minősége
	Társadalmi részvétel, szociális kohézió	- az adott helység (térség) fejlesztéséhez hozzájáruló helyi akciócsoportok, egyesületek, társulások, alapítványok, nem kormányzati szervek száma - a közösség által életre hívott projektek
Infrastruktúra és a háztartások lakáskörülményei		- az ivóvízellátó, szennyvíz-elvezető, elektromos energia- és földgázrendszerekhez való csatlakozási arány - a közutak és vasutak megközelíthetősége - az egy lakosra eső lakóterület nagysága - az épületek kora - az épületek minősége (építkezési anyagok)
	Kommunikációs és információs lehetőségek	- tévéelőfizetések száma - a vezetékes és mobiltelefon előfizetések száma - a postahivatalok száma - internethez való hozzáférés
Gazdasági helyzet	A helyi gazdaság diverzifikációjának szintje	- a foglalkoztatott lakosság szerkezete a három nagy gazdasági ágazat szerint: a mezőgazdaságban, iparban, szolgáltatásokban dolgozók száma - vállalkozási hajlam: magánvállalkozók száma
	Mezőgazdaság és erdészet	- egy lakosra eső mezőgazdasági terület nagysága - mezőgazdasági terület minősége - állatállomány nagysága - termelékenység - egy lakosra eső erdőterület nagysága
	Ipar	- az ipari ágazatok jelenléte a helységben
	Szolgáltatások	- a helységben jelen lévő szolgáltatástípusok - a turizmus vonzereje

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 24

Földrajzi és környezeti adottságok		- földrajzi elhelyezkedés - domborzat - védetté nyilvánított turisztikai vonzerejű területek - a levegő, a víz, a föld és az erdők minősége

A fenti mutatók listája a teljesség igénye nélkül lett összeállítva, hiszen olyan fontosabb gazdasági, illetve szociális mutatók, mint például az egy főre eső GDP, humán fejlettségi index stb., nem hozzáférhetőek a vidéki közösségek szintjén.

A kutatás módszertana

A vizsgál község elemzéséhez felhasznált adatokat, többek között népszámlálási adatokat, közösségfejlesztési mutatókat és kritériumokat, különböző hivatalos intézményektől gyűjtöttem, így például a Kolozsvári Regionális Statisztikai Igazgatóságtól, a Nemzeti Statisztikai Hivataltól, a Kolozsvári Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatóságtól, valamint a helység éves adatlapjából. Különböző adatokhoz ugyanakkor a község polgármesteri hivatalánál is hozzájutottam.

A statisztikai adatokat kiegészítendő, alkalmam volt még néhány fontos és hasznos információt összegyűjtenem néhány félig strukturált interjú során a község polgármesterével, alpolgármesterével, az iskola igazgatójával, valamint a helyi agrármérnökkel. Ezek a beszélgetések hozzásegítettek, hogy átfogóbb képet kapjak arról, hogyan érzékeli, hogyan látja és hogyan viszonyul a község problémáihoz a közösség iskolázott és szakképzett rétege, mely a közösség fejlődési irányának meghatározója is egyben.

A közösség helyzetképének minél jobb meghatározásához és értékeléséhez felhasználtam a SWOT analízist. A SWOT elemzés az adatok és rendelkezésre álló információk rendszerezését teszi lehetővé, mely kiindulópontot ad a jövőbeni cselekvési tervek és stratégiák kidolgozásához.

A község helyzetének leírása után, a SWOT elemzés alapján, felépítettem a problémafát, és magyarázatot próbáltam adni az egyes problémák közötti oksági kapcsolatokról. A következőkben a problémafa alapján a célfát építettem fel.

Az utolsó lépés azon cselekvési tervek felvázolása, melyek választ adhatnak a kulcsproblémák megoldására. A cselekvési terveket úgy kell megfogalmazni, hogy azok elősegítsék a lehetőségekben rejlő megoldások megvalósítását úgy, hogy a gyengeségeket erősségekké alakíthassuk, valamint az erősségeket a veszélyek és külső kockázatok leküzdésére használhassuk fel.

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 25

Ploszkos község SWOT analízise

Földrajzi és természeti adottságok

Erősségek	Gyengeségek
– a levegő, a folyók, az erdők nem szennyezettek – jelentős a mezőgazdasági termelési potenciál: a szántó területek 70%-a mezőgazdasági megművelésre alkalmas jó minőségű talaj – ezen területnagyság 83,26%-ban szennyezetlen	– a kutakból származó ivóvíz nem felel meg a minőségi előírásoknak – a mezőgazdasági földterület 31,25%-án földcsuszamlás, talajvízfeltörés és erózió keletkezett – az erdőterület kicsi, ami megnehezíti a fűtéshez szükséges fa beszerzési lehetőségeit
Lehetőségek	**Veszélyek**
– Tordához (14 km), Kolozsvárhoz (39 km) és Aranyosgyéreshez (10 km) való közelsége	– a helyi problémák regionális, illetve megyei szinten nem képezik stratégiai döntések alapját

Infrastruktúra és a háztartások lakáskörülményei

Erősségek	Gyengeségek
– a háztartások 86%-a rendelkezik elektromos árammal – 103 egyénnek van mobiltelefonja – a községen belüli utak hosszának 60%-a modernizált – a lakások 70%-a időálló, tartós építkezési anyagból épült – egy háztartásban átlagban 2,5-en laknak – Ploszkosnak és a közigazgatásilag hozzá tartozó Virágosvölgynek van saját vasútállomása – jó vasúti megközelíthetőség Kolozsvárra és Aranyosgyéresre (napi 7 vonatjárat)	– a község technikai ellátottsága gyenge: nincs ivóvízhálózat, szennyvízcsatorna és földgázvezeték – a lakosság kommunikációs és információs lehetőségei gyengék: a községben csupán 3 vezetékes telefonkészülék van, nincs a magántelefon-szolgáltatás igénybevételéhez szükséges jel, internet-elérhetőség csak a polgármesteri hivatalnál van, és csupán a háztartások felének van tévé-, míg 60%-ának van rádiószolgáltatásra előfizetése
Lehetőségek	**Veszélyek**
– a Kormány által 2006 januárjában elfogadott Vidéki Térségek Infrastrukturális Fejlesztési Programja – a szegény vidéki térségek számára kifejlesztett fejlesztési programok, EU alapok, Világbank	– a községet Kolozsvárral és Tordával összekötő utak állapota rossz, nehezen járhatóak

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 26

Humán erőforrás

	Erősségek	Gyengeségek
Demográfia	– a halandósági ráta csökkent az utóbbi 8 évben – a népességmozgalom egyenlege pozitív, és nőtt az utóbbi 8 évben – a 20–29 év közötti fiatalok aránya meglehetősen kedvező értéket mutat, 17% az összlakosságból – alacsony a munkanélküliségi ráta – az utóbbi 8 évben nulla volt a halva születések száma	– csökkent a népesség – a természetes szaporulat negatív – a gyerekek száma alacsony és csökkenőben van – öregedő lakosság (a 60 éven felüliek aránya 23,72%) – a fiatal lakosság körében a nők száma alacsonyabb, mint a férfiaké
Egészségügy		– az orvosi rendelő nincs kellőképpen felszerelve – az orvos nem a községben lakik, hanem a városból ingázik, így sürgősségi esetben nem tud segítséget nyújtani – a községben nincs gyógyszertár vagy gyógyszerészeti központ
	Lehetőségek	**Veszélyek**
Demográfia		– a város és külföld vonzereje a lakosság további csökkenéséhez és elöregedéséhez vezethet azáltal, hogy a fiatal korosztály elhagyja a községet, és városon, illetve külföldön keres munkalehetőséget
Egészségügy	– mozgó gyógyszerészeti pontok, melyek segítségével időszakosan (pl. hetente) biztosítható a gyógyszerekkel való ellátás	– a rossz utak megnehezítik a mentőautó községbe való érkezését, főleg rossz időjárás esetén

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:11 PM Page 27

	Erősségek	Gyengeségek
Oktatás	– a tanárok erőfeszítéseket tesznek, hogy az iskolában javítsák a tanulási és oktatási körülményeket számítógépek és egyéb oktatáshoz szükséges eszközök megvásárlásával – a község támogatást nyert a Világbanktól az iskola modernizálására – más iskolákkal való együttműködés, iskolán kívüli tevékenységek (kirándulások, kolozsvári múzeumok látogatása, mozi, botanikus kert és más hazai városok megtekintése)	– a lakosságképzés szintje az átlag alatt van, a nők képzettsége alacsonyabb, mint a férfiaké, a lakosság 8,57%-a analfabéta – a szülők nem tulajdonítanak figyelmet arra, hogy a gyerekeiket az általános iskola után tovább taníttassák – a diákok gyakran hiányoznak az órákról, mert be kell segíteniük a mezőgazdasági munkákba – gyakoriak a pótvizsgák és osztályismétlések – alacsony a középiskolai és egyetemi tanulmányokat folytató tanulók száma – az oktatási körülmények nem megfelelőek: az iskola épülete, az egészségügyi berendezések rossz állapotban vannak, a fűtési rendszer nem működik megfelelően – a tanügyben dolgozók projektekkel kapcsolatos ismeretei és tapasztalatai hiányosak
	Lehetőségek	**Veszélyek**
	– továbbképzési, továbbtanulási lehetőségek Kolozsváron, mely város az ország egyik legjobb egyetemi központja is egyben (40 km, 60 perc)	– az iskola működtetéséhez szükséges (csatlakozás után még szigorúbb) normák betartása az iskola bezárásának kockázatával fenyeget

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:12 PM Page 28

	Erősségek	Gyengeségek
Helyi közigazgatás	– folytonosság, 15 éve ugyanaz a polgármester	– a helyi közigazgatásban dolgozók ismeretei és tapasztalatai hiányosak a fejlesztési projektekkel kapcsolatosan – bizalmatlanság, hogy az európai pénzügyi alapokból pénzt nyerhetnek – a polgármesteri hivatal alkalmazottai nem helybéliek, hanem a városokból ingázó egyének
Társadalmi részvétel, szociális kohézió	– az iskolával kapcsolatos felújítások és javítások nagy része a szülők segítségével történt	– nincsenek a község érdekét szolgáló helyi akciócsoportok, alapítványok, szervezetek, nem kormányzati szervek
	Lehetőségek	Veszélyek
	– testvérvárosi kapcsolatok kialakítása, más, hasonló problémákkal küzdő községekkel; együttműködések kialakítása és ezekkel együtt közös projektekben való részvétel – a Leader program	

Gazdasági helyzet

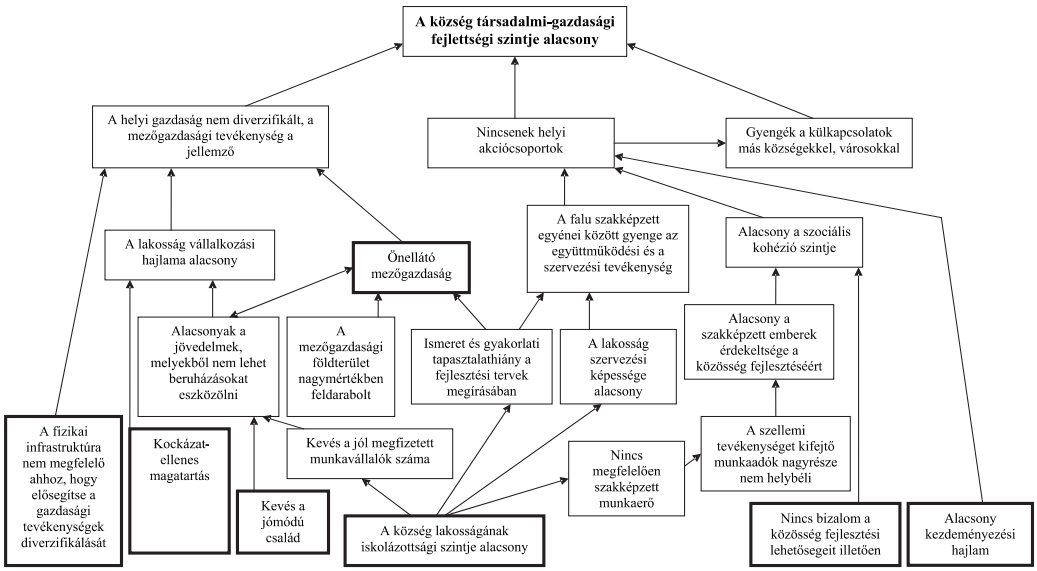
Erősségek	Gyengeségek
– mezőgazdasági potenciál, a mezőgazdasági terület alkalmas a földművelésre, melynek kb. 70%-a jó minőségű talaj – 5 mezőgazdasági társulás van a községben, melyek együtt 581 hektár földterületet művelnek meg – nagy az állatállomány (szarvasmarha+disznó+juh) száma és a mezőgazdasági területre vetített sűrűsége; és továbbra is növekvő tendenciát mutat – 2 tejbegyűjtő csarnok van a községben, amelyek rendszeresen továbbítják a tejet a Napolact gyár számára – a gazdák minden évben kapnak támogatást földjük megművelésére – a mezőgazdaságban a termelékenység évről évre nő – a községben 5 kiskereskedelmi vállalat van, mely 6 személyt foglalkoztat – kb. 20-an dolgoznak külföldön, akik keresetük egy részét rendszeresen hazaküldik	– a község lakói túlnyomórészt földműveléssel foglalkoznak, a gazdasági tevékenység kevésbé diverzifikált – alacsonyak a jövedelmek – a legelők és kaszálók 66%-a gyenge minőségű (IV. és V. osztályú) – kis erdőterület, mely megnehezíti a fűtéshez szükséges fa beszerzését – alacsony a turisztikai potenciál, nincsenek üdülési lehetőségek, természeti rezervátumok, elszállásolási lehetőségek (panziók, kempingek stb.) – az ipari ágazat nincs jelen a községben – a községben működő 5 kiskereskedelmi vállalat székhelyei Tordán vannak, így a vállalatok jövedelmei után fizetett adók nem a helyi költségvetésbe folynak be – a lakosság a várostól való távolságot nagynak tartja

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:12 PM Page 29

Lehetőségek	Veszélyek
– a mezőgazdaság számára adott támogatások, az EU-s csatlakozás után rendelkezésre álló pénzügyi alapok – jelenleg azon gazdák, akik tejtermelés céljából tartanak állatokat, egy speciális kormányzati támogatást élveznek – a Kolozsvárhoz, Tordához, Aranyosgyéreshez való viszonylagos közelség továbbra is elősegítheti az ezen városokkal való kapcsolatfenntartást, valamint a befektetők, beruházók községbe való vonzását – a mezőgazdasági termékek az aranyosgyéresi és tordai piacokon való értékesítése – a munkaképes lakosság a közeli városokban (Tordán és Kolozsváron) munkalehetőséget találhat, mely kiegészítő jövedelemforrási lehetőség a mezőgazdaságból származó jövedelmek mellett – a Bors–Brassó autópálya Torda mellett húzódik majd, mely további fejlődési és fejlesztési lehetőségeket hoz	– a községet Tordával és Kolozsvárral összekötő utak rossz állapota megnehezíti a befektetők vonzását

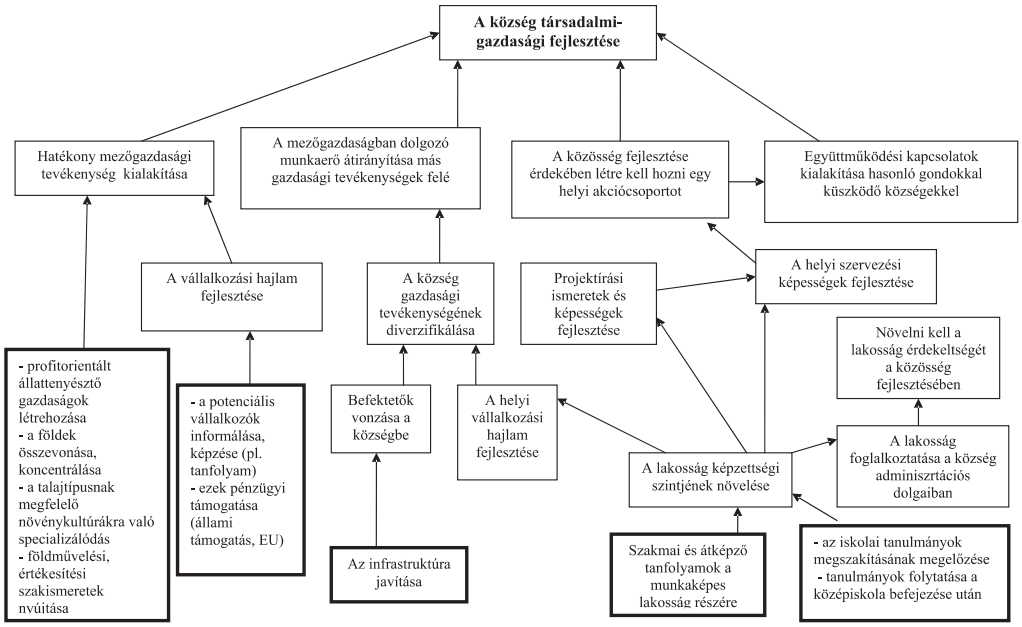
A SWOT elemzés alapján grafikus formában elkészítettem a problémafát az ok-okozati kapcsolatok feltárására, majd a felvázolt problémák alapján a célfát dolgoztam ki.

Problémafa

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:12 PM Page 30

Célfa

Ajánlott cselekvési irányok, tervek

Az alábbiakban, a fent elkészített elemzés alapján, felvázolom a közösség fejlesztése érdekében jövőben ajánlatos cselekvési irányokat.

Az infrastruktúra fejlesztése, a technikai ellátottság biztosítása elengedhetetlen a község fejlődése szempontjából.

– *a Ploszkost Tordával összekötő 14 km-es útszakasz aszfaltozása* jelentős előnyöket hozna a község számára, tekintettel arra, hogy Torda egy fejlődésben lévő város, valamint hogy e város mellett fog majd a későbbiekben húzódni a Bors–Brassó autópálya. Az útszakasz felújítása elősegítené Torda könnyebb megközelítését, a munkavállalást a helyi lakosság számára ebben a városban, és ezáltal a mezőgazdálkodásból nyert jövedelem kiegészítését. Az útszakasz felújítása elősegítheti ugyanakkor a bevándorlást is azok számára, akik Tordáról szeretnének kiköltözni, 20 percnyire a várostól, és mégis messze a városokra jellemző zajtól és szennyeződéstől. Ahhoz, hogy ez lehetővé váljon, egyéb infrastruktúrát illető problémák megoldását is figyelembe kell venni:

– *az ivóvízhálózat kiépítése*, mely többek között azért is indokolt, mert a kutakban található víz minőségileg nem megfelelő, ami megbetegedések forrása lehet;

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:12 PM Page 31

– *a földgázhálózat kiépítése*, különösen abból a szempontból, hogy a község közel helyezkedik a fővezetékhez, valamint hogy a fával való fűtést nehézkessé teszi az a tény, hogy a község rendelkezésére álló erdőterület kicsi;

– *a kommunikációs és információs lehetőségek fejlesztése* – lehetővé kellene tenni egy mobiltelefon relé elhelyezését és felállítását, vagy a vezetékes telefonhálózat kiterjesztését, melyek létrehozása napjainkban már nem jelent technikai jellegű problémát. Lehetővé kellene tenni az internethez való hozzáférést, egyrészt a lakosság azon része számára, amely érdekelt ebben, másrészt ez elősegítené a befektetők vonzását is, hiszen a gyors és rövid idő alatt végbemenő kommunikáció és információcsere elengedhetetlen a vállalkozások számára.

A mezőgazdasági vállalkozók ösztönzése. A községben nagy a több mint 10 hektár földterülettel rendelkező gazdaságok száma, valamint az olyan gazdaságoké, ahol az állatállomány (szarvasmarha, juhok és disznók) elegendően nagy ahhoz, hogy hatékony mezőgazdaságot műveljenek. Ezek a gazdaságok, méreteiket tekintve, képesek lennének hatékony mezőgazdasági tevékenységet folytatni. Így ezek a gazdák tartoznának elsőként azon vállalkozók közé, akik az európai standardok szerinti mezőgazdálkodást művelhetnék, környezetkímélően, mely nem csak a megélhetéshez szükséges jövedelmet, hanem profitot is eredményezne, mely utat nyitna a további befektetések előtt. A legelők minőségének karbantartása fontos lenne, figyelembe véve a szarvasmarha és a juhállomány nagy számát. A mezőgazdasági tevékenység és fejlődésének biztosítása érdekében szükséges ugyanakkor a mezőgazdasággal foglalkozó személyek informálása, ezek különböző szaktanfolyamokon való részvételének elősegítése, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek kiképzése.

A lakosság képzettségi szintjének növelése, a szakmai képesítés és újraképesítés, különösen a fiatalok körében, feltétele annak, hogy a lakosság jobban megfizetett munkahelyeket találjon, ami elősegítené az életszínvonal növelését. A helyi közigazgatásban dolgozó alkalmazottak – és nem csak ők – bevonása vidékfejlesztési projektek megírásába különösen hasznos lenne, mert elősegítené az európai pénzügyi alapokból való pótlólagos finanszírozást, különösen a csatlakozás után.

Testvérközségi kapcsolatok kialakítása, kapcsolatok kiépítése, együttműködések létrehozása olyan belföldi és külföldi községekkel, melyek hasonló problémákkal küszködnek, elősegítené, hogy a község ne maradjon elszigetelt. A csatlakozás után a Leader program pénzügyi támogatást nyújt ilyen téren.

A fent említett cselekvési irányok csupán néhány irányvonal, melyeket részletesen kidolgozott programokkal és intézkedésekkel kell kiegészíteni, mielőtt gyakorlati megvalósításukat terveznék. A tanulmány nem is tűzte ki céljául részletes cselekvési programok és tervek kidolgozását, hiszen ezeket helyi szinten kell eldönteni, a község vezetősége és a la-

ujforum_54.qxp 8/2/2006 12:12 PM Page 32

kosság által, figyelembe véve a közösség céljait és lehetőségeit, biztosítván ezáltal a megfogalmazott és konkrétan foganatosítani kívánt stratégiák életképességét.

IRODALOMJEGYZÉK:

Buțiu, Călina Ana: *Dezvoltare comunitară.* Alba Iulia, 2004.
Florian, Violeta (coord): *Riscul social – cercul vicios al comunităților rurale.*
Ed. Terra Nostra, Iași, 2005.
Lucheș, Daniel: *Introducere în demografie. Partea I* Tipografia Universității de
Vest Timișoara, 2002.
Mărginean, Ioan, *Condițiile de viață din mediul rural,* Colecția Biblioteca
Economică, Seria Probleme Economice, nr. 183, Centrul de Informare și Documentare Economică, Academia Română, București, 2005.
Oltean, Anca: *Monografia comunei Ploscoș* (kézirat), 2006.
Sandu, Dumitru: *Spațiul social al tranziție.* Ed. Polirom, Iași, 1999.
Sandu, Dumitru: *Dezvoltare și sărăcie în satele României.* În Zamfir E., Zamfir C., Bădescu I. (coord): *Starea societății românești după 10 ani de tranziție*, Ed.
Expert, București, 2000, pp.575-598.
Varga E. Árpád: *Erdély etnikai és felekezeti statisztikája (1850-1992)*
Vincze, Mária: *Dezvoltarea regională și rurală. Idei și practici.* Ed. Presa
Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000.
Vincze, Mária: *Vidéki Helyzetelemzés. Kászoni esettanulmány.* Hargita
Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2002.
***, *Recensământul populației și locuințelor 2002,* Institutul Național de Statistică,
București
***, *Fișa localității Ploscoș pe anii 2000-2003,* Direcția Regională de Statistică Cluj
***, 1997, 2001 *Criterii și indicatori de dezvoltare,* Direcția Agricolă a județului Cluj
***, 1998, *Dezvoltarea rurală în România. Carta Verde*, București

[http://varga.adatbank.transindex.ro/?pg=3&action=felek&id=5717],
[http://varga.adatbank.transindex.ro/?pg=3&action=etnik&id=5717]